

omtrent 100 ledige Lejligheder, og for det andet fordi en hel Del mindre næringsdrivende Borgere havde deres Hovedindtægt ved Garnisonen. Der var endvidere i Andragendet gjort meget nøje Rede for, hvorledes Kasernen var blevet til, og der henvistes til de forudgaaende Forhandlinger, der var førte mellem Krigsbestyrelsen og Byraadet. Andragendet sluttede med at gøre den høje Regering og Rigsdag opmærksomme paa, at i Tilfælde af, at man ikke vilde imødekomme Andragendet om Bibeholdelse af Garnisonen i dens daværende Størrelse, vilde Byraadet gøre Erstatningskrav gældende i Henhold til Overenskomsterne af 1881 og 1887. Der findes foruden disse en tidligere Overenskomst, af 1873, hvorefter Byraadet indgaar paa at bygge Kaserner til Fodfolk og Rytteri og de Bygninger, som var nødvendige for den samlede Garnison.

Med den højtærede Formands Tilladelse vil jeg oplæse et lille Brudstykke af de to Overenskomster af 1881 og 1887 for derved at dokumentere vor Berettigelse til at indgive Andragende om Erstatning. § 1 i Overenskomsten af 1881 lyder saaledes: „Dersom der inden Forløbet af 5 Aar ved Lov bestemmes, at Aarhus skal være Garnisonssted for 1 Fodfolksregiment, 1 Rytterregiment og 1 Feltartilleriafdeling, forpligter Aarhus Kommune sig til paa Krigsbestyrelsens nærmere Forlangende at tilvejebringe, montere og vedligeholde til Brug for denne Artilleriafdeling et Kaserneetablisement o. s. v.“ Og i samme Overenskomst § 10, 2det Stykke, findes følgende Bestemmelse: „Skulde ved Garnisonsforandringer eller paa Grund af Dispositioner, som ikke ere forudsatte ved den nu gældende Hærordning, Dele af de Etablisementer for Artilleriet, Rytteriet, Fodfolket og Trænet, som ere omhandlede i denne Overenskomst, komme til at staa ledige i et saadant Omfang eller i saa lang Tid, at der derved paaføres Kommunen et væsentligt Tab i Indtægt, vil Krigsbestyrelsens interessere sig hos Lovgivningsmagten for, at billig Erstatning for det indte Tab tilstaaes samme.“

Efter denne Ordlyd synes det mig, at Staten som saadan har Erstatningspligt overfor Aarhus Kommune, og ved Overenskomsten af 1887 befæstes yderligere det retslige og moralske Krav, idet den tidligere Overenskomst ratihaberes med en Tilføjelse, i hvilken Kommunen forpligter sig til paa visse nærmere angivne Betingelser tillige at opføre en Bygning til Artillerikasernerne, uagtet den i Overenskomsten af 1881 indeholdte

Betingelse: Tilvejebringelse af en Garnisonslov, hvorefter Aarhus By som saadan for Fremtiden skulde være Garnisonsby, ikke havde kunnet opfyldes. Det tilsiges, at Krigsbestyrelsen vil bestræbe sig for, ved Lov eller paa anden Maade, at faa Aarhus bestemt til Garnisonssted for 1 Fodfolksregiment, 1 Rytterregiment og 1 Artilleriafdeling. Den i disse Overenskomster nævnte Institution „Krigsbestyrelsen“ eksisterer vist kun i Krigstilfælde, og i Fredstid staar Krigsministeren i Krigsbestyrelsens Sted.

Det af mig omtalte Andragende var til Behandling i Folketinget den 3. Juni 1912. Jeg anbefalede det og foreslog, at den kgl. Resolution, hvorefter Infanteriet skulde flyttes fra Aarhus, skulde ophæves, saa at vi bibeholdt Garnisonen. Krigsministeren, Klaus Berntsen, udtalte, at dette ikke kunde lade sig gøre, det maatte forblive, som det nu en Gang var, og det til Trods for, at hele Sagkundskaben var enig om, at Aarhus By egnede sig langt bedre til Garnisonsby end Fredericia. Aarhus Byraad modtog Afslag paa dette Andragende den 8. Juni 1912. Byraadet indsendte da et nyt Andragende af 6. September 1912, hvori man anholdt Regering og Rigsdag om Erstatning i Henhold til de to Overenskomster, hvoraf jeg nylig har oplæst et Brudstykke, og hvoraf det efter min Mening klart fremgaar, at Staten har en ubetinget Erstatningspligt overfor Kommunen. Som Svar paa dette Andragende sendte Krigsministeriet Byraadet et Brev, dateret den 18. Oktober 1912, hvori der forlanges en Specifikation over de Udgifter, som Kommunen havde haft ved Tilvejebringelsen af forskellige Bygninger — deriblandt Fodfolkskasernen —, som nu staar ledige, og ligeledes en Specifikation over Udgifterne til Inventar samt over det Beløb, der i Aarenes Løb er afskrevet, en Angivelse af, hvilken Værdi det nævnte Kaserneetablisement staar Byen i den 1. April 1913, og endelig en Angivelse af, hvilken Værdi i Handel og Vandel og hvilken Nytteværdi Etablisementet med Inventar kunde have nu og i Fremtiden. Disse Oplysninger fik Krigsministeriet tilstillet den 22. November 1912. Det fremgik heraf, at Bygningerne med Grund og Inventar stod Kommunen i 496,829 Kr. 61 Ø. Dette var Anlægssummen. Men tillige forelaa en Specifikation over en Del Udgifter ved Udvikelse og Forbedring af Lokalerne, saaledes at den nuværende Værdi ansattes til 543,443 Kr. 17 Ø. Naar der blev spurgt om Etablisementets Nytteværdi for Kom-